

ВИЗНАЧЕННЯ ДОБОВИХ ЗМІН ПОКАЗНИКІВ МЕТАБОЛІЗМУ У РОТОВІЙ РІДИНІ ХВОРИХ НА КОМПЕНСОВАНИЙ ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ 2 ТИПУ

Гришко Ю. М.

Українська медична стоматологічна академія,

м. Полтава, Україна

hryshko.yuliia@gmail.com

В останні роки сформульована концепція функціонально-метаболического континууму (ФМК), яка вказує на відносно постійний характер метаболізму та його показників у міжклітинному середовищі, що в свою чергу тісно та адекватно пов'язано з функціональною активністю органів та клітин, складаючи єдину систему – континуум. Раніше нами було показано, що показники ротової рідини відрізняються протягом доби, при порівнянні ранкової та вечірніх проб. Тобто аналіз біохімічних складових у ротовій рідині може бути використаним для моніторингу загального стану здоров'я організму, що особливо важливо при метаболічних порушеннях, які виникають при ЦД 2 типу.

Метою даного дослідження стало вивчення добового ритму ФМК у людей, хворих на ЦД 2 типу (тривалість захворювання 3 - 5 років, лікування – метформін) за даними дослідження ротової рідини.

Дані показників метаболізму свідчать про те, що у хворих на ЦД2 суттєвих добових змін не спостерігається за виключенням концентрації глюкози та лактату, які зростають достовірно, хоча і в невеликих величинах. Враховуючи те, що при ЦД2 порушуються механізми регуляції метаболізму, ми визначили в ротовій рідині концентрацію кортизолу, яка надвечір достовірно зростала, тоді як величина адреналіну – навпаки зменшувалась. Таким чином, у хворих на ЦД2 у ротовій рідині виявляються деякі зміни відносно здорових. Так, при порівнянні з раніше отриманими даними щодо вмісту метаболітів у ротовій рідині здорових пацієнтів в ранкові години, глюкоза, сечова кислота та лактат, загальні ліпіди, холестерин були підвищеними у пацієнтів із ЦД2. Тобто, хоча добовий ритм показників метаболізму у ротовій рідині зберігається, але зміни метаболізму вже відбуваються. Вони не є значними, але їх наявність дає нам можливість зробити висновок, що навіть при компенсованому ЦД2 у метаболізмі спостерігаються зміни, які можна пояснити порушенням вуглеводного обміну з мобілізацією як ліпідного, так і білкового обміну. Ці зміни можна спостерігати за показниками метаболізму у ротовій рідині і, особливо у вигляді порушення добового ритму. У виникненні змін метаболізму провідна роль належить активації гіпофізарно-наднирничкової системи.

Таким чином, навіть при компенсованому ЦД2 в організмі спостерігаються зміни обміну речовин, що індуковані особливостями гормонального статусу. Ці зміни можна контролювати за допомогою добового моніторингу ротової рідини.